

فرم طراحی برنامه درسی

الف- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: مهندس ابراهیم چاوشی   دانشکده: بهداشت   گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط
مدرک تحصیلی: دکتری   مرتبه دانشگاهی: کارشناس ارشد آموزش فنی   سابقه تدریس: ۱۷ سال

ب- مشخصات درس

عنوان درس: نقشه برداری
نظری: عملی: ۲ واحد کارگاهی   کارآموزی: کارورزی:
تعداد واحد: ۲ کارگاهی
دروس پیش نیاز: ندارد
نیمسال: دوم   سال تحصیلی: **

ج- مشخصات فراگیران:

رشته تحصیلی: مهندسی بهداشت محیط
تعداد فراگیران: ۳۰
مقطع: کارشناسی
توزیع جنسی: مرد ✓ زن ✓

د- هدف کلی درس:

آشنا کردن دانشجویان با اصول و روشهای مختلف تهیه نقشه به منظور اجرای طرحهای آب و فاضلاب و شناخت و کاربرد انواع نقشه ها در مهندسی بهداشت محیط

ه- امتیاز بندی به منظور ارزیابی پیشرفت دانشجو در درس

ردیف	فعالیت‌های دانشجو	تعداد امتیاز	درصد از کل امتیاز
۱	حضور فعال در کلاس	۲	۱۰
۲	سوالات کلاسی	-	-
۳	امتحان میان ترم (عملی)	-	-
۴	پروژه درسی	۶	۳۰
۵	کنفرانس - ترجمه	-	-
۶	فعالیت عملی و گزارش کار	۲	۱۰
۷	سایر (حل تمرین)	-	-
۸	امتحان پایان نیمسال	۱۰	۵۰
	جمع کل	۲۰	۱۰۰٪

و- شیوه تجزیه و تحلیل نتایج ارزشیابی بمنظور افزایش راندمان:

ارائه پروژه های درسی برای مباحث عملی مرتبط با هر جلسه درس و الزام دانشجویان به انجام و تحویل پروژه درسی ارائه شده قبل از شروع جلسه بعدی درس و بررسی مطالب ارائه شده دانشجویان توسط مدرس و ثبت نمره برای هر جلسه و بازخورد نقاط ضعف فعالیتهای انجام شده به دانشجویان به منظور افزایش توان علمی و عملی دانشجویان در درس مربوطه.

ز- برنامه زمان بندی درس: (برای بخش نظری و عملی هر یک در برگه جدا ثبت شود)

بخش نظری

جلسه	تاریخ	عنوان مبحث	اهداف کلی جلسه
اول	۱۱/۲*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ کلیات و تعاریف و آشنایی با علم نقشه برداری و شاخه های مختلف آن 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ کلیاتی راجع به نقشه برداری و تاریخچه پیدایش آن ❖ تعاریف مختلف از نقشه برداری ❖ تقسیم بندی شاخه های مختلف نقشه برداری و موارد کاربرد هر کدام
دوم	۱۱/۹*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ انواع نقشه ها ، مقیاس، علائم قراردادی، استانداردها و سطوح مقایسه 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی انواع نقشه ها و نمایش نمونه ای از هر نقشه به دانشجویان ❖ علائم قراردادی نقشه های مختلف ❖ تعریف مقیاس، انواع مقیاس (خطی ، ترسیمی ، کسری و توضیحی) ، خصوصیات هر کدام، موارد کاربرد تبدیل مقیاس، اشل نقشه کشی،
سوم	۱۱/۱۶*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ آشنایی با سیستمهای تصویر و سیستمهای مختصات 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعریف سیستمهای تصویر ❖ انواع سیستمهای تصویر ❖ تبدیلات سیستمهای تصویر ❖ سازگاری سیستمهای تصویر با هر منطقه
چهارم	۱۱/۲۳*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ روشهای اندازه گیری فاصله به صورت مستقیم 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ گام ❖ متر (توضیحات مربوط به انواع متر، استاندارد متر، تاثیرات درجه حرارت، تاثیرات کشش و مباحث دقت و صحت) ❖ متر چرخدار
پنجم	۱۱/۳۰*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ مساحی و تهیه پلان یک منطقه کوچک با استفاده از وسایل ساده نقشه برداری 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ روش مساحی ❖ گونیای مساحی ❖ رسم نقشه اولیه ❖ تخته رسم ❖ عمود بودن خطوط روی نقشه

<ul style="list-style-type: none"> ❖ مساحی ❖ گونیای مساحی ❖ رسم نقشه اولیه ❖ تخته رسم ❖ عمود بودن خطوط روی زمین (عملی) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ پیاده کردن نقشه یک منطقه کوچک با استفاده از وسایل ساده نقشه برداری 	* / ۱۲ / ۷	ششم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعریف انواع ارتفاع (از سطح دریا-از سطح ژئوئید-و...) ❖ اختلاف ارتفاع ❖ روشهای اندازه گیری اختلاف ارتفاع (دستگاهی و مستقیم) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ارتفاع، اختلاف ارتفاع و روشهای اندازه گیری 	* / ۱۲ / ۱۴	هفتم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی قسمتهای مختلف تراز یاب و روش کار دستگاه 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ معرفی تراز یاب و شرح دستگاه 	* / ۱۲ / ۲۱	هشتم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعاریف ، واحدها ، تبدیلات ❖ دستگاههای اندازه گیری زاویه 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ زاویه ، واحدهای زاویه و روشهای اندازه گیری زاویه و تبدیل واحدهای مختلف زاویه 	* / ۱ / ۱۵	نهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی قسمتهای مختلف دستگاه زاویه و روش کار دستگاه 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ معرفی زاویه یاب و شرح دستگاه 	* / ۱ / ۲۱	دهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی دیستومات ، روش کار با دستگاه ، مکانیزم دستگاه ❖ دقت دستگاههای مختلف ، روشهای افزایش دقت و کاهش خطا 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ اندازه گیری فاصله و اختلاف ارتفاع به روش غیرمستقیم (الکترونیکی) 	* / ۱ / ۲۶	یازدهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعاریف ، روشهای انجام نیمرخ طولی ، انتخاب فواصل ، نوع کار 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ نیمرخ طولی ، محاسبات و رسم 	* / ۲ / ۲	دوازدهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعاریف ، روشهای انجام نیمرخ عرضی ، انتخاب فواصل ، نوع کار 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ نیمرخ عرضی ، محاسبات و رسم 	* / ۲ / ۹	سیزدهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با نقشه های توپوگرافی ❖ کاربرد نقشه های توپوگرافی ❖ انتقال مقیاس ❖ استخراج پروفیل طولی و عرضی از نقشه 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ طراحی روی یک نقشه توپوگرافی و طریقه استخراج نیمرخ طولی و عرضی از نقشه 	* / ۲ / ۱۶	چهاردهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعاریف ❖ کاربردها ❖ محاسبات و فرمولها ❖ روشهای عملی محاسبه و کاربرد اشل ❖ رسم منحنی میزان ❖ تعیین شیب مناطق 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ منحنی تراز، واسطه یابی، محاسبات و رسم منحنی میزان 	* / ۲ / ۲۳	پانزدهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعریف نقاط اصلی طرح ❖ کانوا و نقاط فرعی ❖ روشهای برداشت : باز و بسته ❖ مقایسه روشهای برداشت ❖ اصول شروع عملیات نقشه برداری زمینی ❖ پلیگون بندی 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ محاسبات روی نقشه طراحی شده به منظور پیاده کردن نقاط اصلی طرح 	* / ۲ / ۳۰	شانزدهم
<ul style="list-style-type: none"> ❖ رفع اشکال و جمع بندی مطالب 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ رفع اشکال و جمع بندی مطالب 	* / ۳ / ۶	هفدهم
امتحان پایان ترم			

بخش عملی

(محل برگزاری کلاس عملی فضای آزاد محوطه دانشگاه و در برخی جلسات سالن نقشه کشی ساختمان شماره ۲ دانشکده بهداشت)

جلسه	تاریخ	عنوان مبحث	اهداف کلی جلسه
اول	۱۱/۲*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ آشنایی با تجهیزات نقشه برداری اولیه 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ کلیاتی راجع به عملیات نقشه برداری ❖ آشنایی با دشتگاههای مختلف نقشه برداری ❖ گروه بندی دانشجویان ❖ تحویل وسایل
دوم	۱۱/۹*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ آشنایی با انواع نقشه ها ، مقیاس،علائم قراردادی،استانداردها 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی انواع نقشه ها و نمایش نمونه ای از هر نقشه به دانشجویان ❖ علائم قراردادی نقشه های مختلف ❖ تعریف مقیاس ،انواع مقیاس(خطی) (ترسیمی) ،کسری(ریاضی) و بیانی(لفظی)) ،خصوصیات هر کدام،موارد کاربرد تبدیل مقیاس ،اشل نقشه کشی،
سوم	۱۱/۱۶*	<ul style="list-style-type: none"> ➤ روشهای مستقیم اندازه گیری فاصله ➤ روشهای نوین و دقیق نقشه برداری ➤ متر لیزری با دقت 10-1 PPM ➤ شیب سنجی با متر لیزری 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ گام (روشی دیگر در اندازه گیری فاصله) معایب و مزایا ❖ متر(توضیحات مربوط به انواع متر ،استاندارد متر،تاثیرات درجه حرارت ،تاثیرات کشش و مباحث دقت و صحت) متر چرخدار ❖ زنجیر های مساحی ❖ نوار فلزی
چهارم	۱۱/۲۳*	<ul style="list-style-type: none"> ➤ انواع متر واصل متر کشی ➤ فاصله یاب لیزری دقیق 10-20 PPM 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ انواع متر ❖ کاربرد انواع متر ❖ دقت مترها ❖ مترکشی در سطح افق و سطح شیبدار ❖ تفاوت فاصله مایل و افقی ❖ استفاده از ژالون در مترکشی
پنجم	۱۱/۳۰*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ مساحی و تهیه پلان یک منطقه کوچک با استفاده از وسایل ساده نقشه برداری 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ روش مساحی ❖ گونیای مساحی ❖ رسم نقشه اولیه ❖ تخته رسم ❖ عمود بودن خطوط روی نقشه
ششم	۱۲/۷*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ پیاده کردن نقشه یک منطقه کوچک با استفاده از وسایل ساده نقشه برداری ▪ نقشه کشی پلان با نرم افزار اتوکد ▪ کار توگرافی با اتوکد 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مساحی ❖ گونیای مساحی ❖ رسم نقشه اولیه ❖ تخته رسم ❖ عمود بودن خطوط روی زمین(عملی)
هفتم	۱۲/۱۴*	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ارتفاع،اختلاف ارتفاع و روشهای اندازه گیری 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی دستگاههای مورد نیاز در اندازه گیری ارتفاع ❖ کاربرد دستگاهها

<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با تراز یاب ❖ انواع تراز یاب و روش تراز دستگاه نیوو و اندازه گیری اختلاف ارتفاع نقاط به وسیله تراز یاب ❖ کالیبراسیون ❖ قطعه شناسی و نگهداری تراز یاب 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ معرفی تراز یاب و شرح دستگاه 	<p>هشتم</p> <p>*/۱۲/۲۱*</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ زاویه یابی و زاویه خوانی ❖ تبدیلات واحدهای مختلف زاویه ❖ استفاده از ماشین حساب در تبدیل زوایا ❖ روشها دستی تبدیل 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ زاویه ، واحدهای زاویه و روشهای اندازه گیری زاویه و تبدیل واحدهای مختلف زاویه 	<p>نهم</p> <p>*/۱/۱۵*</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ معرفی دستگاه زاویه یاب(تئودولیت) ❖ قطعه شناسی ❖ زاویه خوانی(زاویه افقی و قائم)وکالیبراسیون زاویه یاب ❖ روشهای کاهش خطا ❖ حذف خطای کلیماسیون و خطاهای انسانی ❖ صفر صفر کردن دستگاه 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ معرفی زاویه یاب و شرح دستگاه ▪ کار با دستگاه GPS ▪ کالیبراسیون و موقعیت یابی و مساحت ▪ سنجی با دستگاه های مختلف GPS ▪ GPS تک فرکانسه و دو فرکانسه دقیق ▪ خطاهای GPS 	<p>دهم</p> <p>*/۱/۲۱*</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ شاخص خوانی ❖ نقطه گذاری ❖ امتداد گذاری ❖ اندازه گیری اختلاف ارتفاع 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ اندازه گیری فاصله و اختلاف ارتفاع به روش غیرمستقیم(الکترونیکی) 	<p>یازدهم</p> <p>*/۱/۲۶*</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ مسیر یابی،امتداد گذاری و انجام نیمرخ طولی ❖ تکمیل جدول تراز یابی(نیولمان) ❖ محاسبات نیمرخ طولی ❖ رسم پروفیل طولی 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ نیمرخ طولی ،محاسبات و رسم 	<p>دوازدهم</p> <p>*/۲/۲*</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تکمیل جدول تراز یابی(نیولمان) ❖ محاسبات نیمرخ عرضی ❖ رسم پروفیل عرضی ❖ کار با توتال استیشن ❖ تخلیه اطلاعات و کالیبراسیون توتال استیشن 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ نیمرخ عرضی ،محاسبات و رسم ▪ کار با توتال استیشن ▪ تخلیه اطلاعات و کالیبراسیون توتال استیشن 	<p>سیزدهم</p> <p>*/۲/۹*</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ کاربرد اشل ❖ استخراج نیمرخ طولی از نقشه ❖ استخراج نیمرخ عرضی از نقشه 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ طراحی روی یک نقشه توپوگرافی و طریقه استخراج نیمرخ طولی و عرضی از نقشه 	<p>چهاردهم</p> <p>*/۲/۱۶*</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ کاربرد ماشین حساب برای محاسبات اینتر پولاسیون(واسطه یابی) ❖ انتخاب متساوی البعد متناسب با مقیاس نقشه ❖ رسم منحنی میزان ❖ خطوط تراز فرعی و اصلی 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ منحنی تراز،واسطه یابی،محاسبات و رسم منحنی میزان ▪ انتقال اطلاعات از دستگاههای GPS و TS به محیط نرم افزارهای GIS از قبیل ARCGIS ▪ معرفی نرم افزار واسطه MAP SOURCE 	<p>پانزدهم</p> <p>*/۲/۲۳*</p>

❖ ایستگاه گذاری و برداشت منطقه وسیع و اتصال ایستگاهها به یکدیگر ❖ پلیگون بندی و تکمیل جدول تاکیومتری ❖ محاسبات جدول تاکیومتری	▪ محاسبات روی نقشه طراحی شده به منظور پیاده کردن نقاط اصلی طرح	*/۲/۳۰	شانزدهم
❖ رفع اشکال و جمع بندی مطالب	▪ رفع اشکال و جمع بندی مطالب	*/۳/۶	هفدهم
	امتحان پایان ترم		

ضمناً ۱ یا ۲ جلسه رفع اشکال و حل تمرین نیز با تاریخ توافقی دانشجویان در طول ترم برگزار خواهد شد.
ح- پیش بینی جهت بهبود برنامه درسی: تعیین ضرایب تمیز و سختی سوال برای بهبود سوالات امتحانی

روش آموزش:

- آموزش این درس در کلاس درس ، فضای آزاد شامل عملیات صحرائی و داخل سالن نقشه کشی شامل عملیات سالنی انجام می شود. در مواردی برای توضیح و معرفی بیشتر از دیتا پرژکتور و پاورپوینت استفاده می شود. قطعاً حضور در کلیه جلسات نظری و عملی الزامی بوده و در صورت غیبت غیر موجه ضمن کسر نمره سایر مطالب مرتبط نیز برای دانشجوی غایب دچار اشکال خواهد شد.

منابع اصلی درس:

- ۱) محمود ذوالفقاری، (۱۳۶۶) " نقشه برداری ، شناخت کلی " انتشارات دانشگاه امیر کبیر تهران چاپ شانزدهم
- ۲) شمس حسن ، " نقشه برداری جدید (جلد ۱ و ۲) ، دانشکده فنی دانشگاه تهران
- ۳) نو بخت شمس ، "نقشه برداری" دانشگاه علم و صنعت تهران آخرین چاپ
- ۴) محبوب فر احمد ، "نقشه برداری کاربردی" نشر ارکان تهران آخرین چاپ*
- ۵) عاصی محمد رضا ، "نقشه برداری عمومی " دانشگاه صنعتی شریف تهران آخرین چاپ
- ۶) Geodetic surveying by Marslov Gordeev
- ۷) Surveying and Leveling by T.P.Kantakar
- ۸) Surveying for construction (third edition)
- ۹) کاتالوگ دستگاههای نقشه برداری مانند : - lieca-sokkisha-kassel-zeiss-sercel- nikon-geotronics.
- ۱۰) کاربردهای مشترک GPS و GIS تالیف : مهندس میر محمد صادقی و فتح اله غیور